

Ольга Кисла
магістрантка
спеціальності «Соціальна педагогіка»

Науковий керівник
Сейко Н. А.
доктор педагогічних наук, професор

ДІЯЛЬНІСТЬ СОЦІАЛЬНОГО ПЕДАГОГА ЗНЗ ІЗ ОРГАНІЗАЦІЇ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ

Сьогодні в суспільстві відбуваються соціальні, політичні та економічні зміни. Ці процеси стосуються кожної особи істотно змінюючи її життя у соціумі. На сучасному етапі розвитку в Україні значно збільшується кількість категорій дітей та молоді, які потребують допомоги фахівця – соціального педагога. В останні роки зростає кількість дітей, які мають особливі потреби. Це вимагає від загальноосвітніх навчальних закладів створення спеціальних умов для їх навчання. Розвиток освіти спонукає до впровадження та поширення практики навчання дітей з особливими потребами разом із здоровими однолітками за місцем проживання, тому в Україні починає розвиватися інклюзивне навчання [5, с. 164].

Перш ніж розтлумачити поняття «інклюзивне навчання», потрібно пояснити такі дефініції як «інклюзія» та «інтеграція», адже це дві головні складові інклюзивного навчання.

Отож, інклюзія – це процес збільшення ступеня участі всіх дітей у соціальному житті та різних програмах [4]. Інклюзія має на меті гуманізацію суспільних відносин і прийняття прав осіб з обмеженими можливостями на якісну та доступну освіту.

Інтеграція – процес перетворення порівняно самостійних, слабо пов'язаних між собою об'єктів (індивідів, груп, держав) в єдину, цілісну систему [3].

Інклюзивне навчання – термін, який використовується для опису процесу організації навчально-виховного процесу для дітей з особливими потребами в загальноосвітніх навчальних закладах.

Включення дітей з особливостями розвитку до шкільної освіти разом з дітьми, які не мають обмежень у розвитку, є складною, дискусійною, не достатньо вивченою проблемою. Добре, що ці діти відвідують школи, що їхні брати, сестри, друзі, що вони перебувають в класі відповідної вікової категорії, що їхнє навчання відбувається у середовищі, яке забезпечує взаємодію з іншими дітьми і відповідно вищий рівень соціалізації [2].

Проте дискусійним лишається й те питання, чи готова школа прийняти дитину з особливостями розвитку до учнівського колективу, реалізувати індивідуальні цілі, які відповідають їхнім потребам і можливостям; відкритим також лишається питання засвоєння такими дітьми максимально доступного змісту освіти та оцінювання рівня його засвоєння.

Дуже важливо створити у загальноосвітньому навчальному закладі середовище, яке забезпечить навчально-виховний процес дітей з особливостями у розвитку та їх взаємодію із однолітками у груповій діяльності.

Важливу роль у роботі з дітьми з особливими потребами відіграє соціальний педагог. Він є одним із провідних спеціалістів в організації навчання, що допомагає дитині адаптуватися в загальній системі соціальних відносин, здійснює посередництво між різними установами для успішної соціалізації та інтеграції учнів з особливими освітніми потребами.

Діяльність соціального педагога із цією категорією дітей дозволяє виділити такі напрями роботи: проведення соціально-педагогічної діагностики особливостей спеціалізації дітей-інвалідів з різними типами захворювань; вивчення соціально-психологічного стану осіб з проведення психологічного консультування дітей-інвалідів з особистісних проблем; здійснення психолого-педагогічної корекційної роботи; усунення конфліктних ситуацій між батьками та дітьми, членами сімей; виховання правильного ставлення у батьків та інших дітей до дитини-інваліда як повноцінного члена сім'ї [1].

Для успішної соціально-педагогічної діяльності з дитиною з обмеженими можливостями соціальний педагог повинен володіти глибокими й різнобічними знаннями. У зв'язку з цим йому необхідні, по-перше, знання про особливості розвитку людини як особистості; по-друге, знання про основні тенденції суспільного розвитку й вимоги, що надає суспільство до людини.

Отже, діяльність соціального педагога в інклюзивному освітньому просторі є надзвичайно важливою справою, адже він допомагає адаптуватися дітям з особливостями у розвитку в умовах ЗНЗ та є головним реалізатором цієї моделі навчання.

Список літератури

1. Архипова С. П. Методи та технології роботи соціального педагога / С. П. Архипова [Електронний ресурс]. — Режим доступу : www.psy.univ.kiev.ua/lib/book/5246.html.
2. Бондар В. Інклюзивне навчання як соціально-педагогічний феномен / Віталій Бондар // Рідна школа. — 2011. — № 3. С. 10—14.
3. Інвалідність та суспільство : навч.- метод. посіб. / [Л. Ю. Байда, С. Ю. Буров, О. В. Красюкова-Еннс та ін.]. — К., 2012. — 216 с.
4. Міщик Л. Інклюзивна освіта як умова соціалізації дітей-інвалідів у процесі навчання [Електронний ресурс]. — Л. Міщик. — Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/Znpkhist/2012_5/12mliu pn.pdf
5. Семиченко В. А. Психологія педагогічної технології / В. А. Семиченко. — К. : Вища школа, 2004. — 335 с.